

IZVOD IZ ZAPISNIKA

sa **4. sjednice** Zajedničke Komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, održane **dana 22. siječnja 2014. godine** u Ministarstvu uprave.

Tumačenja odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Pitanje uz članak 9. i 44.

„Na koji se način u evidenciji radnog vremena unose podaci o bolovanju službenika koji radi u smjenama ili turnusima ili mu je rad organiziran na drugačiji način u smislu čl. 44. st. 11. Kolektivnog ugovora? Da li se tom službeniku bolovanje evidentira za dane kada je prema rasporedu rada trebao raditi (uključujući subote, nedjelje, blagdane i sl.) ili samo za dane od ponedjeljka do petka od 8 do 16 sati?

Naime, problem viška sati javlja se kod zaposlenika koji rade u turnusu ili smjenama pa u jednom trenutku započnu s korištenjem bolovanja te ostavši na bolovanju do kraja mjeseca ostvare višak sati, iako nisu radili niti su prema rasporedu rada trebali raditi (npr. službenik je u tjednu trebao raditi 36 sati (turnus), a naknada mu se isplaćuje kao da je radio svaki dan od 8 do 16 sati od ponedjeljka do petka (40 sati).“

U vezi navedenog pitanja Komisija upućuje na tumačenje br. 8/44 od 29. travnja 2013. godine i daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje br. 20/44

Državni službenik ili namještenik koji se nalazi na bolovanju ima pravo na naknadu plaće samo za dane, odnosno sate za koje bi imao pravo na plaću da radi prema redovnom rasporedu rada.

Stoga se državnom službeniku i namješteniku koji radi u turnusima ili smjenama ili mu je rad organiziran na drugačiji način u smislu čl. 44. st. 11. Kolektivnog ugovora, za vrijeme bolovanja u evidenciju radnog vremena upisuju dani odnosno sati kada je prema redovnom rasporedu rada trebao raditi (uključujući subote, nedjelje, blagdane i sl.), a ne vrijeme od ponedjeljka do petka od 8 do 16 sati.

Pitanje uz članak 9. i članak 44. st. 1. i 14.

„Na koji se način obračunavaju slobodni dani po osnovi prekovremenog rada službeniku koji je prekovremeni rad ostvario subotom, nedjeljom, blagdanom, u turnusu ili smjeni (što podrazumijeva da ima dodatke za te dane i oblike rada), ako je službenik odlučio koristiti slobodne dane umjesto uvećanja plaće po osnovi prekovremenog rada?

Treba li se taj dio uvećanja plaće isplatiti službeniku ili se može pretvoriti u odgovarajući omjer kod izračuna slobodnih dana po osnovi prekovremenog rada?

Naime, pojavljuje se problem isplate uvećanja plaće za sate koji nisu prikazani kao osnovni sati (plaćeni sati rada) u sustavu COP-a.

Je li moguće npr. uvećanje osnovne plaće za 25% za rad subotom, koje je službeniku istovremeno prekovremeni rad, uračunati u slobodan dan na način 1:1,75?“

U vezi navedenog pitanja Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje br. 21/44

U članku 44. stavku 14. Kolektivnog ugovora propisano je da umjesto uvećanja osnovne plaće po osnovi prekovremenog rada, službenik i namještenik može koristiti jedan ili više slobodnih radnih dana prema ostvarenim satima prekovremenog rada u omjeru 1:1,5 (1 sat prekovremenog rada = 1 sat i 30 minuta redovnog rada).

Kolektivnim ugovorom nije utvrđena mogućnost drugačijeg obračuna slobodnih dana po osnovi prekovremenog rada. Stoga se službeniku i namješteniku koji je prekovremeni rad ostvario subotom, nedjeljom, blagdanom i sl., sati prekovremenog rada mogu preračunati u slobodne dane isključivo prema formuli 1:1,5.

Pored toga, službenik i namještenik ima pravo na uvećanje plaće iz čl. 44. st.1. Kolektivnog ugovora za svaki sat rada ostvaren subotom, nedjeljom, blagdanom, u turnusu ili smjeni i sl., jer ima pravo na navedeno uvećanje plaće neovisno o tome je li rad ostvaren kao redovni ili prekovremeni rad.

Prema čl. 9. Kolektivnog ugovora, poslodavac je dužan voditi evidenciju radnog vremena, u koju upisuje sve sate rada službenika, između ostalog i sate prekovremenog rada, neovisno o tome da li će se službeniku za te sate isplatiti plaća uvećana za prekovremeni rad ili će službenik koristiti slobodne dane.

Pitanje uz članak 44. st. 11. i 13.

„S obzirom na odredbe čl. 44. st. 11. i 13. Kolektivnog ugovora, kako izračunati sate prekovremenog rada službeniku koji je radio na drugačiji način: u ponedjeljak, utorak i srijedu radio je po 16 sati i do kraja tjedna više nije radio? Naime, sukladno čl. 44. st. 11. Kolektivnog ugovora, za svaki sat duži od 12 sati računat će mu se prekovremeni rad (to je 3x4 sata, tj. ukupno 12 sati tjedno), a ako gledamo na tjednoj razini, odradio je 48 sati, pa bi mu se, s obzirom na odredbu čl. 44. st. 13. Kolektivnog ugovora, trebalo uračunati još 8 sati prekovremenog rada.“

U vezi navedenog pitanja Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje br. 22/44

Ako je rad službenika i namještenika organiziran na drugačiji način, prekovremeni rad je svaki sat duži od dnevnog radnog vremena te svaki sat rada duži od 40 sati tjedno (čl. 44. st. 11. Kolektivnog ugovora).

Prema čl. 44. st. 13. Kolektivnog ugovora, prekovremeni rad ostvaren radom dužim od dnevnog radnog vremena ili redovne smjene i prekovremeni rad ostvaren radom dužim od mjesečnog ili tjednog fonda radnih sati iz stavka 10. i 11. toga članka međusobno se ne isključuju.

Kada je u konkretnom slučaju rad službenika i namještenika organiziran na drugačiji način tako da u pojedine dane dnevno radno vrijeme traje 16 sati (protivno čl. 8. st. 3. Kolektivnog ugovora) kao dnevno radno vrijeme može se računati najviše 12 sati sukladno čl. 8. st. 3. Kolektivnog ugovora, a svaki sat rad duži od 12 sati mora se računati kao prekovremeni rad. Redovno dnevno radno vrijeme od 12 sati može se tako računati pod uvjetom da je službenik i

namještenik o takvom radnom vremenu obaviješten najmanje tjedan dana unaprijed (čl. 8. st. 4. Kolektivnog ugovora).

U konkretnom slučaju službenik i namještenik je imao prekovremeni rad od 12 sati, koji je ostvario radom dužim od redovnog dnevnog radnog vremena od 12 sati, u 3 dana u tjednu (po 4 sata prekovremenog rada dnevno). Pri tome, službenik i namještenik u konkretnom slučaju ostvario je ukupno 48 sati rada u tjednu (3 dana po 16 sati, od čega po 12 sati redovnog rada i 4 sata prekovremenog rada), dakle 8 sati više od punog tjednog radnog vremena od 40 sati (u smislu čl. 8. st.1. i čl. 44. st. 11. Kolektivnog ugovora). Međutim, s obzirom da su u pitanju sati rada koji su već obračunati kao prekovremeni rad (kao „svaki sat rada duži od dnevnog radnog vremena“ iz čl. 44. st.11. Kolektivnog ugovora), službenik i namještenik ne može za istih 8 sati rada ostvariti još i prekovremeni rad po drugoj osnovi kao „te svaki sat rada duži od 40 sati tjedno“.

Isti sati rada ne mogu se po dvije različite osnove (dva puta) računati i plaćati kao prekovremeni rad. Formulacija iz članka 44. stavka 13. Kolektivnog ugovora („međusobno se ne isključuju“) ne daje mogućnost dupliciranja istih sati prekovremenog rada i njihovog plaćanja dva puta, po dvije različite osnove.

Pitanje uz članak 44. st. 1. al. 6.

„Je li za uvećanje plaće iz čl. 44. st. 1. al. 6. Kolektivnog ugovora (za rad u drugoj smjeni) dovoljno da službenik radi jedanput na tjedan popodne ili mora raditi najmanje dva radna dana u prvoj smjeni i dva radna dana u drugoj smjeni?

Naime, ako je dovoljno da zaposlenik radi samo jedan dan u poslijepodnevnoj smjeni, to znači da će zaposlenik za svaki popodnevni rad od 14 do 22 sata dobiti dodatak od 10%.

Mišljenja smo da Kolektivni ugovor ne propisuje dodatak za rad poslijepodne nego isključivo za smjenski rad te da bi zaposlenik kroz tjedan ostvario pravo na dodatak za rad u drugoj smjeni potrebno je da radi najmanje dva radna dana prijepodne i dva radna dana poslijepodne.

Ukazujemo i na mišljenje koje je dano u časopisu „Radno pravo“ u listopadu 2013. godine, prema kojem „samo jedan dan tjedno u drugoj smjeni ne predstavlja smjenski rad“ (radi se o članku 54. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, a koji na identičan način regulira odredbu o smjenskom radu kroz tjedan i mjesec kao i Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike).“

U vezi s navedenim pitanjem, Komisija upućuje na tumačenje br. 5/44 od 1. veljače 2013. i tumačenje br. 6/44 od 29. travnja 2013. godine, te daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje br. 23/44 od 22. siječnja 2014.

Pravo na uvećanje plaće za svaki sat rada ostvaren u drugoj smjeni, ima službenik ili namještenik koji radi naizmjenično, ili najmanje dva radna dana u tjednu, u prvoj i drugoj smjeni.

Za uvećanje plaće za rad u drugoj smjeni u slučaju rada „najmanje dva radna dana u tjednu, u prvoj i drugoj smjeni“ dovoljan je naizmjenični rad službenika i namještenika u okviru samo jednog tjedna u dvije različite smjene, pod uvjetom da su od toga najmanje dva dana bila u popodnevnoj smjeni, a dva dana u nekoj drugoj smjeni (jutarnjoj i/ili noćnoj).

Pitanje vezano uz Dodatak I. Kolektivnom ugovoru

Molimo preispitati zaključak Zajedničke komisije od 14. listopada 2013. godine, u kojem se navodi da je Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 89/2012) prestao važiti danom primjene Dodatka I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 104/2013) pa državni službenici koji su navršili 5, 15, 25 i 35 godina radnog staža u državnim tijelima s danom 1. kolovoza 2013. godine ili kasnije, imaju pravo na jubilarnu nagradu, te da državnim službenicima i namještenicima koji su stekli pravo na jubilarnu nagradu od 1. kolovoza 2013. godine i kasnije, osnovica za isplatu jubilarnih nagrada iznosi 500 kuna.

Napominjemo da su Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 104/2013) i Dodatak I. Kolektivnom ugovoru zaključeni 3. kolovoza 2013. godine te se stoga članak 5. Dodatka I. Kolektivnom ugovoru primjenjuje od 3. kolovoza 2013. godine.

Slijedom navedenog, molimo da se navedeno tumačenje izmijeni u skladu s datumom sklapanja Kolektivnog ugovora i Dodatka I. Kolektivnom ugovoru, koji ne može derogirati odredbe Kolektivnog ugovora prije nego što je isti sklopljen.

Zajednička komisija ostaje kod zaključka od 14. listopada 2013. godine, koji se odnosi na primjenu Dodatka I. Kolektivnom ugovoru.

Pitanje uz članak 9. i 44.

„Vezano uz plaću i naknadu plaće za blagdan molimo mišljenje o sljedećem:

a) da li službenicima i namještenicima koji rade u smjenama ili turnusima ili im je rad organiziran na drugačiji način, pripada pravo na naknadu plaće za dan blagdana, ako taj dan nisu radili, jer su prema rasporedu rada bili slobodni?

Ako se tim službenicima i namještenicima ne upiše naknada plaće za blagdan, može se dogoditi da imaju „manjak sati“ odnosno mogu imati manje od ukupnog mjesečnog fonda sati koji je osnova za isplatu pune plaće (ukupni mjesečni fond radnih sati iz čl. 44. st.12. Kolektivnog ugovora + plaćeni sati blagdana, na koje imaju ostali službenici koji rade od ponedjeljka do petka), iako su odradili sve sate prema rasporedu radnog vremena.

b) da li službenici i namještenici, koji rade od ponedjeljka do petka i na dan plaćenog blagdana budu pozvani na rad, imaju pravo na naknadu plaće za blagdan ili pravo na prekovremeni rad?

Podsjećamo da je osnovna plaća državnog službenika i namještenika definirana kao umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je raspoređen službenik ili namještenik i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Osnovna plaća je svaki mjesec ista, neovisno o tome koliko mjesec ima radnih sati i ima li ili nema blagdana.

Naknada plaće za blagdan, u financijskom smislu, samo zatvara osnovnu plaću. Stoga smo mišljenja da pravo na naknadu za blagdan (8 sati), koji pada od ponedjeljka do petka, imaju pravo svi državni službenici i namještenici, neovisno o tome jesu li taj dan trebali raditi, radili ili bili van rasporeda (jer se s time zatvara ukupni mjesečni fond sati odnosno osnovna plaća).“

U vezi navedenog pitanja Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje br. 24/44

Prema čl. 87. st. 1. Zakona o radu, za razdoblja u kojima ne radi zbog opravdanih razloga određenih zakonom, drugim propisom ili kolektivnim ugovorom, radnik ima pravo na naknadu plaće.

Prema čl. 9. st. 1. Kolektivnog ugovora poslodavac je dužan voditi evidenciju radnog vremena. U evidenciju radnog vremena upisuju se, između ostalog, podaci o radu i izostancima s rada službenika i namještenika. Stoga se u evidenciju upisuju i sati blagdana ili neradnih dana utvrđenih posebnim propisom u kojima službenik ili namještenik ne radi, a po redovitom rasporedu bi trebao raditi pa za iste ostvaruje pravo na naknadu plaće.

Nema osnove u evidenciju radnog vremena unositi podatke o izostanku s rada službenika i namještenika koji prema rasporedu rada taj dan nisu trebali raditi (jer nisu izostali s rada). Također ne može se u evidenciju upisati izostanak s rada službenika i namještenika koji su u to vrijeme stvarno radili, jer isto ne odgovara stvarnom stanju.

S obzirom na navedeno:

I. Pravo na naknadu plaće za blagdan imaju državni službenici i namještenici koji na blagdan nisu radili, ali bi po redovnom rasporedu rada na taj dan, da nije bio blagdan, trebali raditi.

II. Službenik i namještenik koji radi u turnusima, smjenama ili u radu organiziranom na drugačiji način iz članka 44. stavka 11. Kolektivnog ugovora nema pravo na naknadu za blagdan. Ako je navedeni službenik i namještenik radio na blagdan, ima pravo na plaću uvećanu za 150%.

Ako je navedeni službenik i namještenik prema rasporedu radnog vremena odradio sve svoje radne dane/sate, ali zbog rasporeda radnog vremena nije ostvario redovni mjesečni fond sati, koji čine redovni mjesečni fond radnih sati iz čl. 44. st. 12. Kolektivnog ugovora i sati plaćenog blagdana na koje imaju pravo službenici i namještenici koji rade od ponedjeljka do petka, ima pravo na osnovnu plaću u punom iznosu iz članka 41. stavka 2. Kolektivnog ugovora te dodatke na plaću koje je ostvario.

Ako službenici i namještenici bez svoje krivnje ne ostvare puni mjesečni fond sati/mjesečni fond radnih sati poslodavac im mora isplatiti punu plaću. Plaća službenika i namještenika može se umanjiti samo u slučaju neopravdanog izostanka s posla ili neplaćenog dopusta.

Plaća službenika i namještenika obračunava se sukladno navedenom tumačenju, a način utvrđivanja vrijednosti sata u tekućem mjesecu je tehničko pitanje i nije u nadležnosti Komisije.

III. Ako službenik i namještenik, koji radi od ponedjeljka do petka, bude pozvan na rad na blagdan, za odrađene sate nema pravo na naknadu plaće za blagdan (jer nije izostao s posla), nego pravo na plaću uvećanu za 150% i prekovremeni rad. Ako je na blagdan radio kraće od osam sati, ima pravo na naknadu plaće za sate koji predstavljaju razliku između osam sati i stvarno odrađenih sati.

Ako je navedeni službenik i namještenik pozvan na rad na blagdan u vrijeme kada inače ne radi (npr. iza 16.30 sati), ima pravo na naknadu plaće za blagdan u punom iznosu (za osam sati) i pravo na plaću za sate rada (uz uvećanje za 150% i prekovremeni rad).

PREDSJEDNICA KOMISIJE

Sanda Pipunić, v.r.